

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE ROMEINEN

1

Het adres:

1 Paulus,
een dienstknecht van Jezus Christus,
een geroepen Apostel,
afgezonderd tot het Evangelie Gods,
2 (hetwelk Hij te voren beloofd had door zijne Profeten,
in de heilige Schriften),
3 van Zijnen Zoon,
(Die geworden is uit den zede Davids naar het vleesch;
4 Die krachtiglijk bewezen is te zijn de Zoon Gods
naar den Geest der heiligmaking,
uit de opstanding der dooden),
namelijk Jezus Christus onzen Heere:
5 (door Welken wij hebben ontvangen genade
en het apostelschap,
tot gehoorzaamheid des geloofs onder alle de heidenen,
voor Zijnen Naam;
6 onder Welke gij óók zijt,
geroepenen van Jezus Christus):
7 allen die te Rome zijt,
geliefden Gods
en geroepene heiligen,
genade zij u
en vrede van God onzen Vader
en den Heere Jezus Christus.

Paulus' verlangen naar Rome:

8 Eerstelijk dank ik mijnen God door Jezus Christus over u allen,
dat uw geloof verkondigd wordt in de geheele wereld.
9 Want God is mijn Getuige,
Welken ik dien in mijnen geest in het Evangelie Zijns Zoons,
hoe ik zonder nalaten uwer gedenk,
10 altijd in mijne gebeden biddende,
of mogelijk mij nog te eeniger tijd goede gelegenheid gegeven wierd
door den wil Gods om tot ulieden te komen.
11 Want ik verlang om u te zien,
opdat ik u eenige geestelijke gave mocht mededeelen,
ten einde gij versterkt zoudt worden:
12 dat is, om mede vertroost te worden onder u
door het onderling geloof,
zoo het uwe als het mijne.
13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders,
dat ik menigmaal voorgenomen heb tot u te komen,
(en ben tot nog toe verhinderd geweest),
opdat ik ook onder u eenige vrucht zoude hebben,
gelijk als ook onder de andere heidenen.
14 Beiden Grieken en barbaren,
beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar:
15 alzoo hetgeen in mij is,
dat is volvaardig om ook u, die te Rome zijt,

het Evangelie te verkondigen.

Grondgedachte van den brief:

- 16 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet;
want het is eene kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft,
eerst den Jood,
en *ook* den Griek.
- 17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof,
gelijk geschreven is:
Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

Als God niet erkend wordt:

- 18 Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel
over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der menschen,
als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden:
- 19 overmits hetgeen God kennelijk is,
in hen openbaar is,
want God heeft het hun geopenbaard.
- 20 Want Zijne onzienlijke dingen worden van de schepping der wereld aan
uit de schepselen verstaan en doorzien,
beide Zijne eeuwige kracht en goddelijkheid,
opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn,
- 21 omdat zij God kennende *hem* als God niet hebben verheerlijkt of gedankt,
maar zijn verijdeld geworden in hunne overleggingen,
en hun onverstandig hart is verduisterd geworden.
- 22 Zich uitgevende voor wijzen
zijn zij dwaas geworden,
- 23 en hebben de heerlijkheid Gods veranderd
in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mensch
en van gevogelte
en van viervoetige en kruipende *gedierten*.
- 24 Daarom heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten
tot onreinigheid,
om hunne lichamen onder elkander te onteeren:
- 25 *als* die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen
en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper,
Die te prijzen is in eeuwigheid. Amen.
- 26 Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerbare bewegingen;
want ook hunne vrouwen hebben het natuurlijk gebruik
veranderd in het *gebruik* tegen nature,
- 27 en insgelijks ook de mannen,
nalatende het natuurlijke gebruik der vrouw,
zijn verhit geworden in hunnen lust tegen elkander,
mannen met mannen schandelijkerheid bedrijvende,
en de vergelding van hunne dwaling,
die *daartoe* behoorde,
in zichzelf ontvangende.
- 28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkenenis te houden,
zoo heeft God hen overgegeven in eenen verkeerden zin
om te doen dingen,
die niet betamen:
- 29 vervuld zijnde met alle ongerechtigheid,
hoererij,
boosheid,
gierigheid,
kwaadheid;
vol van nijdigheid,
moord,

twist,
bedrog,
kwaadaardigheid;
30 oorblazers,
achterklappers,
haters van God,
smaders,
hoovaardigen,
laatlunkenden,
uitvinders van kwade dingen,
den ouderen ongehoorzaam;
31 onverstandigen,
verbondbrekers,
zonder natuurlijke liefde,
onverzoenlijken,
onbarmhartigen:
32 dewelken, daar zij het recht Gods weten,
(*namelijk* dat degenen, die zulke dingen doen,
des doods waardig zijn),
niet alleen dezelve doen,
maar ook mede een welgevallen hebben in degenen,
die ze doen.

2

Niemand te verontschuldigen:

1 Daarmee zijt gij niet te verontschuldigen, o mensch,
wie gij zijt,
die *anderen* oordeelt;
want waarin gij een ander oordeelt,
veroordeelt gij uzelfven;
want gij, die *anderen* oordeelt,
doet dezelfde dingen.
2 En wij weten dat het oordeel Gods naar waarheid is,
over degenen, die zulke dingen doen:
3 en denkt gij dit, o mensch, die oordeelt degenen die zulke dingen doen,
en dezelve doet,
dat gij het oordeel Gods zult ontvliden?
4 Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid
en verdraagzaamheid
en lankmoedigheid,
niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot bekeering leidt?
5 Maar naar uwe hardigheid en onbekeerlijk hart vergadert gij uzelfven toorn
als een schat in den dag des toorns
en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods,
6 welke een iegelijk vergelden zal naar zijne werken:
7 dengenen wel, die met volharding in goed doen
heerlijkheid
en eer
en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;
8 maar dengenen die twistgierig zijn,
en die der waarheid ongehoorzaam,
doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn,
zal verolgenheid en toorn *vergolden worden*:
9 verdrukking en benauwdheid over alle ziel des menschen,
die het kwade werkt,
eerst van den Jood,
en *ook* van den Griek;

10 maar heerlijkheid en eer en vrede een iegelijk,
die het goede werkt,
eerst den Jood,
en *ook* den Griek.
11 Want daar is geen aanneming des persoons bij God.

De Jood en de Wet:

12 Want zoovelen als er zonder wet gezondigd hebben,
zullen ook zonder wet verloren gaan;
en zoovelen als er onder de wet gezondigd hebben,
zullen door de wet geoordeeld worden:
13 want de hoorders der wet zijn niet rechtvaardig voor God,
maar de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden.
14 Want wanneer de heidenen,
die de wet niet hebben,
van nature dingen doen die der wet zijn,
dezen, de wet niet hebbende,
zijn zichzelf een wet,
15 *als* die betoonen het werk der wet geschreven in hunne harten,
hun geweten medegetuigende,
en de gedachten onder elkander *hen* beschuldigende,
16 in den dag wanneer God de verborgene dingen der menschen zal oordeelen
door Jezus Christus, naar mijn Evangelie.
17 Zie,
gij wordt een Jood genaamd,
en rust op de wet,
en roemt op God,
18 en gij weet *Zijnen* wil,
en beproeft de dingen die *daarvan* verschillen,
zijnde onderwezen uit de wet;
19 en gij vertrouwt uzelf te zijn
een leidsman der blinden,
een licht dergenen, die in duisternis zijn,
20 een onderrichter der onwijzen
en een leermeester der onwetenden
hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet:
21 die dan een ander leert,
leert gij uzelf niet?
Die predikt, dat men niet stelen zal,
steelt gij?
22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal,
doet gij overspel?
Die van de afgoden een gruwel hebt,
berooft gij het heilige?
23 Die op de wet roemt,
onteert gij God door de overtreding der wet?
24 Want de Naam Gods wordt om uwentwil gelasterd onder de heidenen,
gelijk geschreven is.

De Jood en de besnijdenis:

25 Want de besnijdenis is wel nut,
indien gij de wet doet,
maar indien gij een overtreder der wet zijt,
zoo is uwe besnijdenis voorhuid geworden.
26 Indien dan de voorhuid de rechten der wet bewaart,
zal niet zijne voorhuid tot eene besnijdenis gerekend worden?
27 En zal de voorhuid,
die uit de natuur is,

als zij de wet volbrengt,
u *niet* oordeelen,
die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet zijt?
28 Want die is niet een Jood,
die het in 't openbaar is,
noch die is de besnijdenis,
die het in 't openbaar in het vleesch is:
29 maar die is een Jood,
die het in het verborgen is;
en de besnijdenis des harten,
in den geest,
niet *in* de letter, *is de besnijdenis*;
wiens lof niet is uit de menschen maar uit God.

3

Het voorrecht der Joden:

1 Welk is dan het voordeel van den Jood,
of welke is de nuttigheid der besnijdenis?
2 Veel in alle manieren.
Want *dit is* wel het eerste,
dat hun de woorden Gods zijn toebetrouwd.
3 Want wat is het,
al zijn sommigen ongeloovig geweest?
Zal hunne ongeloovigheid het geloof Gods te niet doen?
4 Dat zij verre;
doch God zij waarachtig,
maar alle mensch leugenachtig,
gelijk als geschreven is:
Opdat Gij gerechtvaardigd wordt in Uwe woorden,
en overwint,
wanneer Gij oordeelt.
5 Indien nu onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid bevestigt,
wat zullen wij zeggen?
Is God onrechtvaardig,
als Hij toorn over *ons* brengt?
(ik spreek naar den mensch)
6 dat zij verre;
anders hoe zal God de wereld oordeelen?
7 Want indien de waarheid Gods
door mijne leugen overvloediger is geworden tot Zijne heerlijkheid,
wat word ik ook nog als een zondaar geoordeeld,
8 en *zeggen wij* niet *liever* (gelijk wij gelasterd worden,
en gelijk sommigen zeggen,
dat wij zeggen:)
Laat ons het kwade doen,
opdat het goede *daaruit* kome?
Welker verdoemenis rechtvaardig is.

Allen onder de zonde:

9 Wat dan?
Zijn wij uitnemender?
Ganschelijk niet;
want wij hebben te voren beschuldigd beide Joden en Grieken,
dat zij allen onder de zonde zijn,
10 gelijk geschreven is:
Daar is niemand rechtvaardig,
ook niet één;

11 daar is niemand, die verstandig is,
12 daar is niemand, die God zoekt;
13 allen zijn zij afgeweken,
14 te zamen zijn zij onnut geworden,
15 daar is niemand die goed doet,
16 daar is *ook* niet tot één toe;
17 hun keel is een geopend graf;
18 met hunne tongen plegen zij bedrog;
19 slangenvenijn is onder hunne lippen;
20 welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;
21 hunne voeten zijn snel om bloed te vergieten;
22 vernieling en ellendigheid is in hunne wegen,
23 en den weg des vredes hebben zij niet gekend:
24 daar is geen vreeze Gods voor hunne oogen.
25 Wij nu weten,
26 dat al wat de wet zegt,
27 zij dat spreekt tot degenen,
28 die onder de wet zijn,
29 opdat alle mond gestopt worde
30 en de geheele wereld *voor* God verdoemelijk zij:
31 daarom zal uit de werken der wet geen vleesch gerechtvaardigd worden voor Hem,
32 want door de wet is de kennis der zonde.

Om niet gerechtvaardigd:

33 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet,
34 hebbende getuigenis van de Wet en de Profeten;
35 namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus,
36 tot allen en over allen, die gelooven;
37 want daar is geen onderscheid.
38 Want zij hebben allen gezondigd
39 en derven de heerlijkheid Gods,
40 en worden om niet gerechtvaardigd uit Zijne genade door de verlossing,
41 die in Christus Jezus is,
42 welken God voorgesteld heeft *tot* eene verzoening door het geloof
43 in Zijn bloed,
44 tot eene betooning van Zijne rechtvaardigheid
45 door de vergeving der zonden,
46 die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods,
47 tot eene betooning van Zijne rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd;
48 opdat Hij rechtvaardig zij,
49 en rechtvaardigende dengene,
50 die uit het geloof van Jezus is.
51 Waar is dan de roem?
52 Hij is uitgesloten.
53 Door wat wet? Der werken?
54 Neen, maar door de wet des geloofs.
55 Wij besluiten dan,
56 dat de mensch door het geloof gerechtvaardigd wordt,
57 zonder de werken der wet.
58 Is God *een* God der Joden alleen,
59 en is Hij niet ook der heidenen?
60 Ja, ook der heidenen;
61 nademaal Hij een éénig God is,
62 die de besnijdenis rechtvaardigen zal uit het geloof,
63 en de voorhuid door het geloof.
64 Doen wij dan de wet te niet door het geloof?
65 Dat zij verre,
66 maar wij bevestigen de wet.

4

De vader der geloovigen:

- 1 Wat zullen wij dan zeggen,
dat Abraham onze vader verkregen heeft naar het vleesch?
- 2 Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is,
zoo heeft hij roem,
maar niet bij God.
- 3 Want wat zegt de Schrift?
"En Abraham geloofde God,
en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid."
- 4 Nu, dengene die werkt wordt het loon niet toegerekend naar genade,
maar naar schuld:
- 5 doch dengene die niet werkt,
maar gelooft in Hem,
Die den Goddelooze rechtvaardigt,
wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid,
- 6 gelijk ook David den mensch zalig spreekt,
welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken,
7 *zeggende:* "Zalig zijn zij,
welker ongerechtigheden vergeven zijn
en welker zonden bedekt zijn;
- 8 zalig is de man,
welken de HEERE de zonde niet toerekent.
- 9 Deze zaligspreking dan,
is die *alleen* over de besnijdenis
of ook over de voorhuid?
Want wij zeggen,
dat aan Abraham het geloof gerekend is tot rechtvaardigheid.
- 10 Hoe is het *hem* dan toegerekend?
Als hij in de besnijdenis was
of in de voorhuid?
Niet in de besnijdenis,
maar in de voorhuid.
- 11 En hij heeft het teeken der besnijdenis ontvangen
tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs,
die *hem* in de voorhuid *was toegerekend*,
opdat hij zoude zijn een vader van allen,
die gelooven in de voorhuid zijnde,
ten einde ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde,
- 12 en een vader der besnijdenis,
dengenen *namelijk*, die niet alleen uit de besnijdenis zijn,
maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs
van onzen vader Abraham,
hetwelk in de voorhuid was.
- 13 Want de belofte *is* niet door de wet
aan Abraham of zijn zaad *geschied*,
namelijk dat hij een erfgenaam der wereld zoude zijn,
maar door de rechtvaardigheid des geloofs.
- 14 Want indien degenen, die uit de wet zijn, erfgenamen zijn,
zoo is het geloof ijdel geworden
en de belofte te niet gedaan.
- 15 Want de wet werkt toorn;
want waar geen wet is *daar* is ook geene overtreding.
- 16 Daarom is zij uit het geloof,
opdat ze zij naar genade,
ten einde de belofte vast zij al den zaden,

niet alleen dat uit de wet is,
maar ook dat uit het geloof Abrahams is,
welke is een vader van ons allen,
17 (gelijk geschreven staat:
"Ik heb u tot een vader van veel volken gesteld");
voor Hem aan welken hij geloofd heeft,
namelijk God, Die de dooden levend maakt,
en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren.
18 Welke tegen hope op hope geloofd heeft,
dat hij zou worden een vader van vele volken,
volgens hetgeen gezegd was:
"Alzóó zal uw zaad wezen";
19 en niet verzwakt zijnde in het geloof
heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt,
dat alreede verstorven was,
alzoó hij omtrent honderd jaren oud was,
noch ook dat de moeder in Sara verstorven was;
20 en hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof,
maar is gesterkt geweest in het geloof,
gevende God de eer,
21 en ten volle verzekerd zijnde,
dat hetgeen beloofd was,
Hij ook machtig was te doen.
22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.
23 Nu is het niet alleen om zijnentwille geschreven,
dat het hem toegerekend is,
24 maar ook om onzentwille,
welken het zal toegerekend worden,
namelijk denegenen die gelooven in Hem,
Die Jezus onzen Heere uit de dooden opgewekt heeft,
25 Welke overgeleverd is om onze zonden
en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

5

De vruchten der rechtvaardiging:

1 Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof,
hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus;
2 door welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade,
in welke wij staan,
en roemen in de hope der heerlijkheid Gods.
3 En niet alleenlijk *dit*,
maar wij roemen ook in de verdrukkingen,
wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt,
4 en de lijdzaamheid bevinding,
en de bevinding hope;
5 en de hoop beschaamt niet,
omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest,
die ons is gegeven.
6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren,
is te zijner tijd voor de goddeloozen gestorven.
7 Want nauwelijks zal iemand voor eenen rechtvaardige sterven:
want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven;
8 maar God bevestigt Zijne liefde jegens ons,
dat Christus voor ons gestorven is,
als wij nog zondaars waren:
9 veel meer dan,
zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed,

- zullen wij door hem behouden worden van den toorn.
10 Want indien wij, vijanden zijnde,
met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons,
veel meer zullen wij, verzoend zijnde,
behouden worden door Zijn leven;
11 en niet alleenlijk *dit*,
maar wij roemen ook in God door onzen Heere Jezus Christus,
door Welken wij nu de verzoening gekregen hebben.

Adam en Christus:

- 12 Daarom gelijk door éénen mensch de zonde in de wereld ingekomen is,
en door de zonde de dood,
en alzóó de dood tot alle menschen doorgedaan is,
in welken allen gezondigd hebben;
13 want tot de wet was de zonde in de wereld;
maar de zonde wordt niet toegerekend,
als er geen wet is;
14 maar de dood heeft geheerscht van Adam tot Mozes toe,
ook over degenen, die niet gezondigd hadden
in de gelijkheid der overtreding Adams,
welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zoude.
15 Doch niet gelijk de misdaad,
alzóó is ook de genadegift.
Want indien door de misdaad van éénen velen gestorven zijn,
zoo is veel meer de genade Gods
en de gave door de genade,
die daar is van éénen Mensch Jezus Christus,
overvloedig geweest over velen.
16 En niet gelijk *de schuld was* door den éénen, die gezondigd heeft, *alzóó is* de gift.
Want de schuld is wel uit ééne *misdaad* tot verdoemenis,
maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.
17 Want indien door de misdaad van éénen
de dood geheerscht heeft door dien éénen,
veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade
en der gave der rechtvaardigheid ontvangen,
in het leven heerschen door dien Éénen, *namelijk* Jezus Christus.
18 Zoo dan gelijk door ééne misdaad
de schuld gekomen is over alle menschen tot verdoemenis,
alzo ook door ééne rechtvaardigheid
komt de genade over alle menschen tot rechtvaardigmaking des levens;
19 want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien éénen mensch
velen *tot* zondaars gesteld zijn geworden,
alzóó zullen ook door de gehoorzaamheid van Éénen
velen *tot* rechtvaardigen gesteld worden.
20 Maar de wet is bovendien ingekomen,
opdat de misdaad te meerder worde:
en waar de zonde meerder geworden is,
daar is de genade veel meer overvloedig geweest;
21 opdat, gelijk de zonde geheerscht heeft tot den dood,
alzóó ook de genade zoude heerschen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven,
door Jezus Christus onzen Heere.

6

Het leven met Christus:

- 1 Wat zullen wij dan zeggen?
Zullen wij in de zonde blijven,
opdat de genade te meerder worde?

2 Dat zij verre.
 Wij, die der zonde gestorven zijn,
 hoe zullen wij nog in dezelve leven?

3 Of weet gij niet,
 dat zoovelen wij in Christus Jezus gedoopt zijn,
 wij in Zijnen dood gedoopt zijn?

4 Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood,
 opdat gelijkerwijs Christus uit de dooden opgewekt is
 tot de heerlijkheid des Vaders,
 alzóó ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

5 Want indien wij met Hem ééne plant geworden zijn
 in de gelijkmaking Zijns doods,
 zoo zullen wij het ook zijn *in de gelijkmaking Zijner* opstanding,
 dit wetende,

6 dat onze oude mensch met Hem gekruisigd is,
 opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde,
 opdat wij niet meer de zonde dienen;

7 want die gestorven is,
 die is gerechtvaardigd van de zonde.

8 Indien wij nu met Christus gestorven zijn,
 zoo gelooven wij,
 dat wij ook met Hem zullen leven,
 wetende, dat Christus,
 opgewekt zijnde uit de dooden,
 niet meer sterft:
 de dood heerscht niet meer over Hem.

10 Want dat Hij gestorven is,
 dat is Hij der zonde éénmaal gestorven;
 en dat Hij leeft,
 dat leeft Hij Gode.

11 Alzoo ook gijlieden,
 houdt het daarvoor,
 dat gij wel der zonde dood zijt,
 maar Gode levende zijt in Christus Jezus onzen Heere.

12 Dat dan de zonde niet heersche in uw sterfelijk lichaam
 om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden van dat *lichaam*.

13 En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid,
 maar stelt uzelve Gode als uit de dooden levend *geworden* zijnde,
 en *stelt* uwe leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.

14 Want de zonde zal over u niet heerschen:
 want gij zijt niet onder de wet,
 maar onder de genade.

Tweeërlei dienen:

15 Wat dan?
 Zullen wij zondigen,
 omdat wij niet zijn onder de wet,
 maar onder de genade?
 Dat zij verre.

16 Weet gij niet,
 dat wien gij uzelve stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid,
 gij dienstknechten zijt desgenen,
 wien gij gehoorzaamt,
 òf der zonde tot den dood,
 òf der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?

17 Maar Gode zij dank,
 dat gij *wel* dienstknechten der zonde waart,
 maar *dat* gij *nu* van harte gehoorzaam geworden zijt

- 18 aan het voorbeeld der leer tot hetwelk gij overgegeven zijt,
en vrijgemaakt zijnde van de zonde,
zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.
- 19 Ik spreek op menselijke wijze
om de zwakheid uws vleesch wil;
want gelijk gij uwe leden gesteld hebt
 om dienstbaar te zijn der onreinheid en der ongerechtigheid
 tot ongerechtigheid,
alzóó stelt nu uwe leden
 om dienstbaar te zijn der gerechtigheid tot heiligmaking.
- 20 Want toen gij dienstknechten waart der zonde,
zoo waart gij vrij van de gerechtigheid.
- 21 Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen,
waarover gij u nu schaamt?
Want het einde derzelve is de dood.
- 22 Maar nu van de zonde vrijgemaakt zijnde,
en Gode dienstbaar gemaakt zijnde,
hebt gij uwe vrucht tot heiligmaking,
en het einde het eeuwige leven.
- 23 Want de bezoldiging der zonde is de dood,
maar de genadegift Gods, is het eeuwige leven
door Jezus Christus onzen Heere.

7

Vrij van de wet:

- 1 Weet gij niet, broeders,
(want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan),
dat de wet heerscht over den mensch
zoo langen tijd als hij leeft?
- 2 Want eene vrouw,
die onder den man staat,
is aan den levenden man verbonden door de wet,
maar indien de man gestorven is,
zoo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.
- 3 Daarom dan indien zij eens anderen mans wordt,
terwijl de man leeft,
zoo zal zij eene overspeelster genaamd worden:
maar indien de man gestorven is,
zoo is zij vrij van de wet,
alzoó dat zij geen overspeelster is,
als zij eens anderen mans wordt.
- 4 Zoo dan, mijne broeders,
gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus,
opdat gij zoudt worden eens anderen,
namelijk Desgenen, Die van de dooden opgewekt is,
opdat wij Gode vruchten dragen zouden.
- 5 Want toen wij in het vleesch waren,
werkten de bewegingen der zonden,
die door de wet zijn,
in onze leden
om den dood vruchten te dragen;
- 6 maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet,
overmits wij dien gestorven zijn,
onder welken wij gehouden waren,
alzoó dat wij dienen in nieuwigheid des geestes,
en niet *in* de oudheid der letter.

De werking van de wet:

- 7 Wat zullen wij dan zeggen?
Is de wet zonde?
Dat zij verre;
ja, ik kende de zonde niet dan door de wet;
want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*,
indien de wet niet zeide:
"Gij zult niet begeeren."
- 8 Maar de zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod,
heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht;
want zonder de wet is de zonde dood.
- 9 En zonder de wet, zoo leefde ik eertijds:
maar als het gebod gekomen is,
zoo is de zonde weder levend geworden,
doch ik ben gestorven,
- 10 en het gebod dat ten leven was,
hetzelve is mij ten dood bevonden.
- 11 Want de zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod,
heeft mij verleid
en door hetzelve gedood.
- 12 Alzoo is dan de wet heilig,
en het gebod
is heilig
en rechtvaardig
en goed.

De strijd:

- 13 Is dan het goede mij de dood geworden?
Dat zij verre;
maar de zonde *is mij de dood geworden*, opdat zij zou openbaar worden *zonde te zijn*,
werkende mij door het goede den dood:
opdat de zonde bovenmate wierd zondigende door het gebod.
- 14 Want wij weten,
dat de wet geestelijk is,
maar ik ben vleeschelijk,
verkocht onder de zonde.
- 15 Want hetgeen ik doe,
dat ken ik niet;
want hetgeen ik wil,
dat doe ik niet,
maar hetgeen ik haat,
dàt doe ik.
- 16 En indien ik hetgene doe,
dat ik niet wil,
zoo stem ik de wet toe,
dat zij goed is:
- 17 ik dan doe datzelve nu niet meer,
maar de zonde, die in mij woont.
- 18 Want ik weet dat in mij,
dat is in mijn vleesch,
geen goed woont.
Want het willen is *wel* bij mij,
maar het goede te doen,
dat vind ik niet;
- 19 want het goede, dat ik wil,
doe ik niet,
maar het kwade, dat ik niet wil,
dàt doe ik.

20 Indien ik hetgene doe,
dat ik niet wil,
zoo doe ik nu hetzelfde niet meer,
maar de zonde, die in mij woont.
21 Zoo vind ik dan deze wet *in mij*,
als ik het goede wil doen,
dat het kwade mij bijligt;
22 want ik heb een vermaak in de wet Gods
naar den inwendigen mensch,
23 maar ik zie eene andere wet in mijne leden,
welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds
en mij gevangen neemt onder de wet der zonde,
die in mijne leden is.
24 Ik ellendig mensch,
wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?
25 Ik danke God door Jezus Christus, onzen Heere.
26 Zoo dan ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods,
maar met het vleesch de wet der zonde.

8

De vrijheid door den Geest:

1 Zoo is er dan nu geene verdoemenis voor degenen,
die in Christus Jezus zijn,
die niet naar het vleesch wandelen,
maar naar den Geest.
2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus
heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.
3 Want hetgeen der wet onmogelijk was,
dewijl zij door het vleesch krachteloos was,
heeft God, Zijnen Zoon zendende
in gelijkheid des zondigen vleesches,
en *dat* voor de zonde,
de zonde veroordeeld in het vleesch;
4 opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons,
die niet naar het vleesch wandelen,
maar naar den Geest.
5 Want die naar het vleesch zijn,
bedenken dat des vleesches is,
maar die naar den Geest zijn,
bedenken dat des Geestes is;
6 want het bedenken des vleesches is de dood,
maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;
7 daarom dat het bedenken des vleesches vijandschap is tegen God;
want het onderwerpt zich der wet Gods niet,
want het kan ook niet;
8 en die in het vleesch zijn,
kunnen Gode niet behagen.
9 Doch gijlieden zijt niet in het vleesch,
maar in den Geest,
zoo anders de Geest Gods in u woont;
maar zoo iemand den Geest van Christus niet heeft,
die komt hem niet toe.
10 En indien Christus in ulieden is,
zoo is wel het lichaam dood om der zonde wil,
maar de geest is leven om der gerechtigheid wil.
11 En indien de Geest Desgenen,
Die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont,

- zoo zal Hij,
Die Christus uit de dooden opgewekt heeft,
ook uwe sterfelijke lichamen levend maken door Zijnen Geest,
Die in u woont.
- 12 Zoo dan, broeders,
wij zijn schuldenaars niet den vleesche
om naar het vleesch te leven.
- 13 Want indien gij naar het vleesch leeft,
zoo zult gij sterven;
maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt,
zoo zult gij leven.
- 14 Want zoovelen als er door den Geest Gods geleid worden,
die zijn kinderen Gods.
- 15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze,
maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen,
door Welken wij roepen: "Abba", "Vader"!
- 16 Die Geest getuigt met onzen geest,
dat wij kinderen Gods zijn;
- 17 en indien wij kinderen zijn,
zoo zijn wij ook erfgenamen,
erfgenamen Gods
en medeërfgenen van Christus;
zoo wij anders met Hem lijden,
opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden.

De hoop der kinderen Gods:

- 18 Want ik houd het daarvoor,
dat het lijden dezès tegenwoordigen tijds
niet is te waardeeren tegen de heerlijkheid,
die aan ons zal geopenbaard worden.
- 19 Want het schepsel, *als* met opgestoken hoofde,
verwacht de openbaring der kinderen Gods.
- 20 Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen,
niet gewillig,
maar om diens wil,
die het *der ijdelheid* onderworpen heeft;
- 21 op hoop dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden
van de dienstbaarheid der verderfenis,
tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods.
- 22 Want wij weten,
dat het gansche schepsel te zamen zucht
en te zamen *als* in barensnood is tot nu toe.
- 23 En niet alleen *dit*,
maar ook wijzelven,
die de eerstelingen des Geestes hebben,
wij ook zelven, *zeg ik*,
zuchten in onszelven,
verwachtende de aanneming tot kinderen,
namelijk de verlossing onzes lichaams.
- 24 Want wij zijn in hope zalig geworden.
De hoop nu, die gezien wordt, is geene hoop;
want hetgeen iemand ziet,
waarom zal hij het ook hopen?
- 25 Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien,
zoo verwachten wij het met lijdzaamheid.
- 26 En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp;
want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort,
maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtigingen.

- 27 En Die de harten doorzoekt,
weet welke de meening des Geestes zij,
dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt.
- 28 En wij weten,
dat dengenen, die God liefhebben,
alle dingen medewerken ten goede,
namelijk dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.
- 29 Want die Hij te voren gekend heeft,
die heeft Hij ook te voren verordineerd beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn,
opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen;
- 30 en die Hij te voren verordineerd heeft,
dezen heeft Hij ook geroepen;
en die Hij geroepen heeft,
dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd;
en die Hij gerechtvaardigd heeft,
dezen heeft Hij ook verheerlijkt.
- 31 Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?
Zoo God vóór ons is,
wie zal tégen ons zijn?
- 32 Die ook Zijnen Eigen Zoon niet gespaard heeft,
maar heeft Hem voor ons allen overgegeven,
hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?
- 33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?
God is het, Die rechtvaardig maakt.
- 34 Wie is het die verdoemt?
Christus is het, Die gestorven is,
ja, wat meer is,
Die ook opgewekt is,
Die ook ter rechterhand Gods is,
Die ook voor ons bidt.
- 35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?
Verdrukking,
of benauwdheid,
of vervolging,
of honger,
of naaktheid,
of gevaar,
of zwaard?
- 36 (gelijk geschreven is:
"Want om Uwentwil worden wij den ganschen dag gedood,
wij zijn geacht als schapen der slachting.")
- 37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem,
Die ons liefgehad heeft.
- 38 Want ik ben verzekerd,
dat noch dood noch leven,
noch Engelen noch overheden, noch machten,
noch tegenwoordige noch toekomstige dingen,
- 39 noch hoogte noch diepte,
noch eenig ander schepsel
ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods,
welke is in Christus Jezus onzen Heere.

9

Israëls val:

- 1 Ik zeg de waarheid in Christus,
ik lieg niet,
(mijn geweten mij medegetuigenis gevende door den Heiligen Geest),

2 dat het mij eene groote droefheid,
en mijn hart eene gedurige smart is.
3 Want ik zoude zelf *wel* wenschen verbannen te zijn van Christus
voor mijne broederen,
die mijn maagschap zijn naar het vleesch;
4 welke Israëlieten zijn,
welker is de aanneming tot kinderen,
en de heerlijkheid,
en de verbonden,
en de wetgeving,
en de dienst *Gods*,
en de beloften;
5 welker zijn de vadersen,
en uit welke Christus is zooveel het vleesch aangaat,
dewelke is God
boven allen te prijzen in eeuwigheid.
Amen.

Niet in strijd met Gods belofte:

6 Doch *ik zeg dit* niet alsof het woord Gods ware uitgevallen.
Want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn;
7 noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen,
maar: In Isaäk zal u het zaad genoemd worden,
8 dat is, niet de kinderen des vleesches,
die zijn kinderen Gods;
maar de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend.
9 Want dit is het woord der belofte:
"Omtrent dezen tijd zal Ik komen,
en Sara zal eenen zoon hebben."
10 En niet alleen *deze*, maar ook Rebekka *is daarvan een bewijs*,
als zij uit éénen bevrucht was, *namelijk* Isaäk, onzen vader.
11 Want als de *kinderen* nog niet geboren waren,
noch iets goeds of kwaads gedaan hadden,
opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing *vast* bleve,
niet uit de werken maar uit den roepende,
12 zoo werd tot haar gezegd:
"De meerdere zal den mindere dienen";
13 gelijk geschreven is:
Jakob heb Ik liefgehad,
en Esau heb Ik gehaat."

God niet onrechtvaardig:

14 Wat zullen wij dan zeggen?
Is er onrechtvaardigheid bij God?
Dat zij verre.
15 Want Hij zegt tot Mozes:
"Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm
en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben."
16 Zoo *is het* dan niet desgenen, die wil,
noch desgenen, die loopt,
maar des ontfermenden Gods.
17 Want de Schrift zegt tot Farao:
"Hiertoe heb Ik u verwekt,
opdat Ik in u mijne kracht bewijzen zoude,
en opdat Mijn Naam verkondigd worde op de gansche aarde."
18 Zoo ontfermt Hij Zich dan diens Hij wil,
en verhardt dien Hij wil.
19 Gij zult dan tot mij zeggen:

- "Wat klaagt Hij *dan* nog?
Want wie heeft Zijnen wil wederstaan?"
- 20 Maar toch, o mensch, wie zijt gij,
die tegen God antwoordt?
Zal ook het maaxsel tot dengene,
die het gemaakt heeft, zeggen:
"Waarom hebt gij mij alzóó gemaakt?"
- 21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem
om uit denzelven klomp te maken
het ééne vat ter eere
en het andere ter oneere?
- 22 En of God, willende Zijnen toorn bewijzen
en Zijne macht bekend maken,
met veel lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns,
tot het verderf toebereid;
- 23 en opdat Hij zou bekend maken den rijkdom Zijner heerlijkheid
over de vaten der barmhartigheid,
die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid?
- 24 Welke Hij ook geroepen heeft, *namelijk* ons,
niet alleen uit de Joden
maar ook uit de heidenen:
25 gelijk Hij ook in Hoséa zegt:
"Ik zal hetgeen Mijn volk niet was,
Mijn volk noemen,
die niet bemind was,
Mijne beminde;
- 26 en het zal zijn in de plaats waar tot hen gezegd had:
'Gijlieden zijt Mijn volk niet',
aldaar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden."
- 27 En Jesaja roept over Israël:
"Al ware het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee,
zoo zal het overblijfsel behouden worden."
- 28 Want Hij voleindt eene zaak
en snijdt ze af in rechtvaardigheid;
want de Heere zal eene afgesneden zaak doen op de aarde.
- 29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft:
"Indien de HEERE Zebaoth ons geen zaad had overgelaten,
zoo waren wij als Sodom geworden,
en Gomorra gelijk gemaakt geweest."

Israëls eigen schuld:

- 30 Wat zullen wij dan zeggen?
Dat de heidenen, die de rechtvaardigheid niet zochten,
de rechtvaardigheid verkregen hebben,
doch de rechtvaardigheid, die uit het geloof is;
- 31 maar Israël, dat de wet der rechtvaardigheid zocht,
is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen.
- 32 Waarom?
Omdat zij *die zochten* niet uit het geloof,
maar als uit de werken der wet;
want zij hebben zich gestooten aan den steen des aanstoots,
gelijk geschreven is:
- 33 "Zie,
Ik leg in Sion eenen Steen des aanstoots
en eene Rots der ergernis,
en een iegelijk, die in Hem gelooft,
zal niet beschaamd worden."

10

De gerechtigheid uit het geloof niet aanvaard:

- 1 Broeders, de toegenegenheid mijns harten
en het gebed, dat *ik* tot God voor Israël *doe*,
is tot *hunne* zaligheid.
- 2 Want Ik geef hun getuigenis,
dat zij eenen ijver tot God hebben,
maar niet met verstand.
- 3 Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen,
en hunne eigene gerechtigheid zoeken op te richten,
zoo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.
- 4 Want het einde der wet is Christus,
tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft.
- 5 Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid,
die uit de wet is, *zeggende*:
"De mensch, die deze dingen doet, zal door dezelve leven."
- 6 Maar de rechtvaardigheid,
die uit het geloof is, spreekt aldus:
"Zeg niet in uw harte:
'Wie zal in den hemel opklimmen?'"
Dat is Christus *van boven* afbrengen.
- 7 "Of 'wie zal in den afgrond nederdalen'"
Dat is Christus uit de dooden opbrengen.
- 8 Maar wat zegt zij?
"Nabij u is het woord,
in uwen mond en in uw hart."
Dit is het woord des geloofs, hetwelk wij prediken:
- 9 *namelijk*, indien gij met uwen mond zult belijden den Heere Jezus,
en met uw harte gelooven, dat God Hem uit de dooden opgewekt heeft,
zoo zult gij zalig worden;
- 10 want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid,
en met den mond belijdt men ter zaligheid.
- 11 Want de Schrift zegt:
"Een iegelijk die in Hem gelooft,
die zal niet beschaamd worden."
- 12 Want daar is geen onderscheid,
noch van Jood noch van Griek;
want dezelfde is Heer van allen,
rijk zijnde over allen,
die Hem aanroepen.
- 13 Want een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen,
zal zalig worden.
- 14 Hoe zullen zij dan Hem aanroepen,
in Welken zij niet geloofd hebben?
En hoe zullen zij *in Hem* gelooven,
van welken zij niet gehoord hebben?
En hoe zullen zij hooren,
zonder die *hun* predikt?
- 15 En hoe zullen zij prediken,
indien zij niet gezonden worden?
Gelijk geschreven is:
"Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen,
die vrede verkondigen,
dergenen, die het goede verkondigen!"
- 16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest:
want Jesaja zegt:
"HEERE, wie heeft onze prediking geloofd?"

- 17 Zoo is dan het geloof uit het gehoor,
en het gehoor door het Woord Gods.
- 18 Maar ik zeg:
"Hebben zij het niet gehoord?"
Ja toch,
"hun geluid is over de geheele aarde uitgegaan,
en hunner woorden tot de einden der wereld."
- 19 Maar ik zeg:
"Heeft Israël het niet verstaan?"
Mozes zegt eerst:
"Ik zal ulieden tot jaloerschheid verwekken door *degenen die geen volk zijn*;
door een onverstandig volk zal Ik u tot toorn verwekken."
- 20 En Jesaja verstout zich
en zegt:
"Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten;
Ik ben openbaar geworden dengenen, die naar Mij niet vraagden."
- 21 Maar tegen Israël zegt Hij:
"Den geheelen dag heb Ik Mijne handen uitgestrekt
tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk."

Toch niet geheel verstooten:

11

- 1 Ik zeg dan:
"Heeft God Zijn volk verstooten?"
Dat zij verre;
want ik ben óók een Israëliet,
uit het zaad Abrahams,
van den stam Benjamin.
- 2 God heeft Zijn volk niet verstooten,
hetwelk Hij te voren gekend heeft.
Of weet gij niet wat de Schrift zegt van Elia:
hoe hij God aanspreekt tegen Israël,
zeggende:
- 3 "HEERE, zij hebben Uwe Profeten gedood
en Uwe altaren omgeworpen,
en ik ben alleen overgebleven,
en zij zoeken mijne ziel."
- 4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijke antwoord?
"Ik heb Mijzelven *nog* zeventuizend mannen overgelaten,
die de knie voor het *beeld* van Baäl niet gebogen hebben."
- 5 Alzoo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd
een overblijfsel geworden naar de verkiesing der genade.
- 6 En indien het door genade is,
zoo is het niet meer uit de werken;
anders is de genade geen genade meer.
En indien het is uit de werken,
zoo is het geen genade meer;
anders is het werk geen werk meer.
- 7 Wat dan?
Hetgeen Israël zoekt,
dat heeft het niet verkregen;
maar de uitverkorenen hebben het verkregen,
en de anderen zijn verhard geworden,
- 8 (gelijk geschreven is:
"God heeft hun gegeven eenen geest des diepen slaaps,
oogen om niet te zien,
en ooren om niet te hooren"),

tot op den huidigen dag.
9 En David zegt:
"Hun tafel worde tot eenen strik
en tot eenen val
en tot eenen aanstoot
en tot eene vergelding voor hen:
10 dat hunne oogen verduisterd worden om niet te zien,
en verkrom hunnen rug allen tijd."

De heidenen ingeënt:

11 Zoo zeg ik dan:
"Hebben zij gestruikeld,
opdat zij vallen zouden?"
Dat zij verre;
maar door hunnen val *is* de zaligheid der heidenen *geworden*,
om hen tot jaloerschheid te verwekken.
12 En indien hun val de rijkdom is der wereld,
en hunne vermindering de rijkdom der heidenen,
hoeveel te meer hunne volheid.
13 Want ik spreek tot u, heidenen:
voor zooveel ik der heidenen Apostel ben,
maak ik mijne bediening heerlijk,
14 of ik soms mijn vleesch tot jaloerschheid verwekken
en eenigen uit hen behouden mocht.
15 Want indien hunne verwerping de verzoening is der wereld,
wat zal de aanneming anders wezen anders dan het leven uit de dooden?
16 En indien de eerstelingen heilig zijn,
zoo is ook het deeg *heilig*;
en indien de wortel heilig is,
zoo zijn ook de takken *heilig*.
17 En zoo eenige der takken afgebroken zijn,
en gij, een wilde olijfboom zijnde,
in derzelver *plaats* zijt ingeënt,
en der wortels en der vettigheid des olijfbooms mede deelachtig zijt geworden,
18 zoo roem niet tegen de takken
en indien gij daartegen roemt,
gij draagt den wortel niet,
maar de wortel u.
19 Gij zult dan zeggen:
"De takken zijn afgebroken,
opdat ik zoude ingeënt worden."
20 Het is wèl;
zij zijn door ongeloof afgebroken,
en gij staat door het geloof.
Wees niet hooggevoelende, maar vrees;
21 want is het dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft,
zie toe dat Hij ook mogelijk u niet spare.
22 Zie dan de goedertierenheid en de gestrengheid Gods:
de gestrengheid wel over degenen,
die gevallen zijn,
maar de goedertierenheid over u,
indien gij in de goedertierenheid blijft;
anders zult ook gij afgehouden worden.
23 Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven,
zullen ingeënt worden;
want God is machtig dezelve weder in te enten.
24 Want indien gij afgehouden zijt uit den olijfboom,
die van nature wild was,

en tegen nature in den goeden olijfboom ingeënt,
hoeveel te meer zullen déze,
die natuurlijke *takken* zijn,
in hun eigen olijfboom geënt worden.

De volheid der heidenen en Israëls behoud:

- 25 Want ik wil niet, broeders,
dat u deze verborgenheid onbekend zij,
(opdat gij niet wijs zijt bij uzelfven),
dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is,
totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.
- 26 En alzóó zal geheel Israël zalig worden;
gelijk geschreven is:
"De Verlosser zal uit Sion komen,
en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob;
- 27 en dit is hun een verbond van Mij,
als Ik hunne zonden zal wegnemen."
- 28 Zoo zijn zij wel vijanden wat aangaat het Evangelie, om uwentwil,
maar wat aangaat de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen wil;
29 want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
- 30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Gode ongehoorzaam geweest zijt,
maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer ongehoorzaamheid,
31 alzóó zijn ook dezen nu ongehoorzaam geweest,
opdat ook zij door uwe barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen;
- 32 want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten,
opdat Hij hun allen zoude barmhartig zijn.
- 33 O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennisse Gods!
Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijne oordeelen,
en onnaspeurlijk Zijne wegen!
- 34 Want wie heeft den zin des HEEREN gekend,
of wie is Zijn raadsman geweest?
- 35 Of wie heeft Hem eerst gegeven,
en het zal hem wedervergouden worden?
- 36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen.
Hem *zij* de heerlijkheid in eeuwigheid.
Amen.

12

Toewijding aan God:

- 1 Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods,
dat gij uwe lichamen stelt
tot eene levende, heilige *en* Gode welbehagelijke offerande,
welke is uwe redelijke godsdienst;
- 2 en wordt dezer wereld niet gelijkvormig,
maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds,
opdat gij moogt beproeven
welke de goede en welbehagelijke en volmaakte wil Gods zij.
- 3 Want door de genade, die mij gegeven is,
zeg ik een iegelijk, die onder u is,
dat hij niet wijs zij boven hetgene men behoort wijs te zijn,
maar dat hij wijs zij tot matigheid,
gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.
- 4 Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben,
en de leden niet alle dezelfde werking hebben,
5 alzóó zijn wij velen één lichaam in Christus,
maar elkeen zijn wij elkanders leden.
- 6 Hebbende nu verscheiden gaven naar de genade,

- die ons gegeven is,
7 *zoo laat ons die gaven besteden,*
 hetzij Profetie, naar de mate des geloofs;
 hetzij bediening, in het bedienen;
 hetzij die leert, in het leeren;
8 hetzij die vermaant, in het vermanen;
 die uitdeelt, in eenvoudigheid;
 die voorstander is, in naarstigheid;
 die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.

Onderlinge liefde:

- 9 De liefde zij ongeveinsd.
 Hebt eenen afkeer van het booze,
 en hangt het goede aan.
10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde,
 met eere de één den ander voorgaande.
11 Zijt niet traag in 't benaarstigen.
 Zijt vurig van geest.
 Dient den Heere.
12 Verblijdt u in de hoop.
 Zijt geduldig in de verdrukking.
 Volhardt in het gebed.
13 Deelt mede tot de behoeftigen der heiligen.
 Tracht naar herbergzaamheid.
14 Zegent ze die u vervolgen;
 zegent, en vervloekt niet.
15 Verblijdt u met de blijden,
 en weent met de weenenden.
16 Weest eensgezind onder elkander.
 Tracht niet naar de hooge dingen,
 maar voegt u tot de nederige.
 Zijt niet wijs bij uzelfen.
17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad.
 Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle menschen.
18 Indien het mogelijk is,
 zooveel in u is,
 houdt vrede met alle menschen.
19 Wreekt uzelve niet, beminden,
 maar geeft den toorn plaats;
 want er is geschreven:
 "*Mij komt de wrake toe,*
 Ik zal het vergelden,' zegt de HEERE."
20 Indien dan uwen vijand hongert,
 zoo spijzigt hem;
 indien hem dorst,
 zoo geef hem te drinken;
 want dat doende zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hoopen.
21 Word van het kwade niet overwonnen,
 maar overwin het kwade door het goede.

13

De overheid:

- 1 Alle ziel zij den machten over *haar* gesteld onderworpen;
 want daar is geen macht dan van God,
 en de machten die daar zijn,
 die zijn van God geordineerd:
2 alzoo dat die zich tegen de macht stelt,

- de ordinantie Gods wederstaat;
en die ze wederstaan,
zullen over zichzelf een oordeel halen.
- 3 Want de oversten zijn niet *tot* eene vrees den goeden werken,
maar den kwaden.
Wilt gij nu de macht niet vreezen,
doe het goede,
en gij zult lof van haar hebben,
- 4 want zij is Gods dienaar,esse,
u ten goede.
Maar indien gij kwaad doet,
zoo vrees;
want zij draagt het zwaard niet te vergeefs,
want zij is Gods dienaar,esse,
een wreekster tot straf dengene, die kwaad doet.
- 5 Daarom is het noodig onderworpen te zijn,
niet alleenlijk om der straf
maar ook om des gewetens wil.
- 6 Want daarom betaalt gij ook schatting;
want zij zijn dienaars Gods,
hierin geduriglijk bezig zijnde.
- 7 Zoo geeft dan een iegelijk wat gij schuldig zijt,
schatting wien gij de schatting,
tol wien gij den tol,
vreeze wien gij de vreeze,
eere wien gij de eere *schuldig zijt*.

De liefde de vervulling der wet:

- 8 Zijt niemand iets schuldig,
dan elkander lief te hebben;
want die den ander lief heeft,
die heeft de wet vervuld.
- 9 Want dit: Gij zult geen overspel doen,
gij zult niet doden,
gij zult niet stelen,
gij zult geen valsche getuigenis geven,
gij zult niet begeeren,
en zoo daar eenig ander gebod is,
wordt in dit woord als in eene hoofdsom begrepen,
namelijk in dit: Gij zult uwen naaste liefhebben gelijk uzelfen.
- 10 De liefde doet den naaste geen kwaad;
zoo is dan de liefde de vervulling der wet.

De groote dag nadert:

- 11 En dit *zeg ik te meer*, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten,
dat het de ure is,
dat wij nu uit den slaap opwaken;
want de zaligheid is ons nu nader dan toen wij *eerst* geloofd hebben.
- 12 De nacht is voorbijgegaan
en de dag is nabij gekomen:
laat ons dan afleggen de werken der duisternis
en aandoen de wapenen des lichts;
- 13 laat ons, als in den dag, eerbaar wandelen,
niet in brasserijen en dronkenschap,
niet in slaapkamers en ontuchtigheden,
niet in twist en nijdigheid:
- 14 maar doet *án* den Heere Jezus Christus,
en verzorgt het vleesch niet tot begeerlijkheden.

14

Verdraagzaamheid:

- 1 Dengene nu, die zwak is in 't geloof, neemt aan,
maar niet tot twistige samensprekingen.
- 2 De één gelooft wel, dat men alles eten mag,
maar die zwak is eet moeskruiden.
- 3 Die eet, verachte hem niet, die niet eet,
en die niet eet, oordeele hem niet, die daar eet:
want God heeft hem aangenomen.
- 4 Wie zijt gij, die eens anders huisknecht oordeelt?
Hij staat of hij valt zijnen eigen heer;
doch hij zal vastgesteld worden,
want God is machtig hem vast te stellen.
- 5 De één acht wel den *éenen* dag boven den *anderen* dag,
maar de ander acht alle dagen *gelijk*.
Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd.
- 6 Die den dag waarneemt,
die neemt *hem* waar den Heere,
en die den dag niet waarneemt,
die neemt *hem* niet waar den Heere.
Die daar eet,
die eet *zulks* den Heere, want hij dankt God;
en die niet eet,
die eet *zulks* den Heere niet, en hij dankt God.
- 7 Want niemand van ons leeft zichzelf
en niemand sterft zichzelf;
- 8 want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere,
hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.
- 9 Want dáártoe is Christus ook gestorven en opgestaan en weder levend geworden,
opdat hij beide over dooden en levenden heerschen zoude.
- 10 Maar gij, wat oordeelt gij uwen broeder?
Of ook gij, wat veracht gij uwen broeder?
Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.
- 11 Want daar is geschreven:
"Ik leef, zegt de **HEERE**;
'voor Mij zal alle knie zich buigen,
en alle tong zal God belijden."
- 12 Zoo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.

Geen aanstoot geven:

- 13 Laat ons dan elkander niet meer oordeelen;
maar oordeelt dit liever,
namelijk dat gij den broeder geenen aanstoot of ergernis geeft.
- 14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus Christus,
dat geen ding onrein is in zichzelf;
dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.
- 15 Maar indien uw broeder om der spijsze wil bedroefd wordt,
zoo wandelt gij niet meer naar liefde.
Verderf dien niet met uwe spijs,
voor welken Christus gestorven is.
- 16 Dat dan uw goed niet gelasterd worde.
- 17 Want het Koninkrijk Gods is niet spijsze en drank,
maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door den Heiligen Geest.
- 18 Want die Christus in deze dingen dient,
is Gode welbehagelijk
en aangenaam den menschen.

- 19 Zoo dan laat ons najagen hetgeen tot den vrede
en hetgeen tot de stichting onder elkander *dient*.
20 Verbreek het werk Gods niet om der spijs wil.
Alle dingen zijn wel rein,
maar het is kwaad den mensch, die met aanstoot eet.
21 Het is goed geen vleesch te eten noch wijn te drinken,
noch *iets* waaraan uw broeder zich stoot of geërgerd wordt, of *waarin* hij zwak is.
22 Hebt gij geloof, heb *dat* bij uzelfen voor God.
Zalig is hij, die zichzelf niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.
23 Maar wie twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld,
omdat hij niet uit het geloof *eet*;
en al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.

15

Geduld hebben met de zwakken:

- 1 Maar wij, die sterk zijn,
zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen
en niet onszelfen te behagen.
2 Dat dan een iegelijk van ons *zijn* naaste behage ten goede, tot stichting.
3 Want ook Christus heeft Zichzelfen niet behaagd,
maar gelijk geschreven is:
"De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen."
4 Want al wat te voren geschreven is,
dat is tot onze leering te voren geschreven,
opdat wij door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hoop hebben zouden.
5 Doch de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u,
dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus,
6 opdat gij eendrachtiglijk met éénen mond moogt verheerlijken
den God en Vader onzes Heeren Jezus Christus.
7 Daarom neemt elkander aan,
gelijk ook Christus ons aangenomen heeft tot de heerlijkheid Gods.
8 En ik zeg,
dat Jezus Christus een Dienaar geworden is der besnijdenis
vanwege de waarheid Gods,
opdat Hij bevestigen zoude de beloften der vadersen,
9 en de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden verheerlijken;
gelijk geschreven is:
"Daarom zal Ik U belijden onder de heidenen,
en Uwen Naam lofzingen."
10 En wederom zegt hij:
"Weest vroolijk, gij heidenen met zijn volk."
11 En wederom:
"Looft den HEEERE alle gij heidenen,
en prijst Hem alle gij volken."
12 En wederom zegt Jesaja:
"Daar zal zijn de wortel van Isai,
en die opstaat om over de heidenen te gebieden:
op Hem zullen de heidenen hopen."
13 De God nu der hope vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloof,
opdat gij overvloedig moogt zijn in de hope,
door de kracht des Heiligen Geestes.

Persoonlijke mededeelingen en opwekking tot voorbede:

- 14 Doch, mijne broeders, ook ik zelf ben verzekerd van u,
dat gij ook zelve vol zijt van goedheid,
vervuld met alle kennis,
mchtig om ook elkander te vermanen;

15 maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders,
u als wederom *dit* indachtig makende,
om de genade, die mij van God gegeven is,
16 opdat ik een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen,
het Evangelie Gods bedienende,
opdat de offerande der heidenen aangenaam worde,
geheiligd door den Heiligen Geest.
17 Zoo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, die God aangaan.
18 Want ik zou niet durven iets zeggen,
't welk Christus door mij niet gewrocht heeft tot gehoorzaamheid der heidenen,
met woorden en werken,
19 door kracht van teekenen en wonderheden,
en door de kracht van den Geest Gods,
zoodat ik van Jeruzalem af en romdom,
tot Illyrië toe,
het Evangelie van Christus vervuld heb;
20 en alzoo zeer begeerig geweest ben om het Evangelie te verkondigen,
niet waar Christus genoemd was,
opdat ik niet op eens anders fundament zoude bouwen;
21 maar gelijk geschreven is:
"Denwelken van Hem niet was geboodschapt,
die zullen het zien,
en dewelke het niet gehoord hebben,
die zullen het verstaan."
22 Waarom ik ook menigmaal verhinderd geweest ben tot u te komen:
23 maar nu geene plaats meer hebbende in deze gewesten,
en van over vele jaren groot verlangen hebbende om tot u te komen,
24 zoo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen;
want ik hoop in 't doorreizen u te zien,
en van u derwaarts geleid te worden,
als ik eerst van ulieder *tegenwoordigheid* eensdeels verzadigd zal zijn.
25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem,
dienende de heiligen.
26 Want het heeft *dien* van Macedonië en Achaje goed gedacht,
eene algemeene handreiking te doen aan de armen onder de heiligen,
die te Jeruzalem zijn.
27 Want het heeft hun *zoo* goed gedacht;
ook zijn zij hunne schuldenaars;
want indien de heidenen hunner gewesten geestelijke *goederen* deelachtig zijn geworden,
zoo zijn zij ook schuldig hen van lichamelijke *goederen* te dienen.
28 Als ik dan dit volbracht
en hun deze vrucht verzegeld zal hebben,
zoo zal ik door ulieder *stad* naar Spanje afkomen;
29 en ik weet, dat ik tot u komende,
met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zal.
30 En ik bid u, broeders,
door onzen Heere Jezus Christus
en door de liefde des Geestes,
dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij;
31 opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoorzamen in Judéa,
en dat deze mijn dienst, dien *ik* aan Jeruzalem *doe*,
aangenaam zij den heiligen;
32 opdat ik met blijdschap door den wil Gods tot u mag komen
en met u verkwikt worden.
33 En de God des vredes zij met u allen.
Amen.

16

Aanbeveling van Febe. Groeten:

- 1 En ik beveel u Febe onze zuster,
die eene dienaar is der gemeente, die te Cenchrea is;
- 2 opdat gij haar ontvangt in den Heere
gelijk het den heiligen betaamt,
en haar bijstaat in wat zaak zij u zoude mogen van noode hebben;
want zij is eene voorstandster geweest van velen,
ook van mijzelven.
- 3 Groet Priscilla en Aquila, mijne medewerkers in Christus Jezus,
4 die voor mijn leven hunnen hals gesteld hebben;
dewelke niet alleen ik dank,
maar ook alle gemeenten der heidenen.
- 5 *Groet* ook de gemeente in hun huis.
Groet Epénetus mijnen beminde,
die de eersteling is van Achaje in Christus.
- 6 Groet Maria, die veel voor ons gearbeid heeft.
- 7 Groet Andronicus en Junias,
mijne magen en mijne medegevangenen,
welke vermaard zijn onder de Apostelen,
die ook vóór mij in Christus geweest zijn.
- 8 Groet Amplías mijnen beminde in den Heere.
- 9 Groet Urbanus onzen medearbeider in Christus,
en Stachys mijnen beminde.
- 10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus.
Groet ze die van het *huisgezin* van Aristobúlus *zijn*.
- 11 Groet Herodion, die van mijn maagschap is.
Groet ze die van het *huisgezin* van Narcissus *zijn*,
degenen *namelijk* die in den Heere zijn.
- 12 Groet Tryféna en Tryfósa, *vrouwen* die in den Heere arbeiden.
Groet Persis de beminde *zuster*, die veel gearbeid heeft in den Heere.
- 13 Groet Rufus den uitverkorene in den Heere,
en zijne moeder en de mijne.
- 14 Groet Asyncritus,
Flegon,
Hermas,
Patrobas,
Hermes,
en de broeders, die met hen zijn.
- 15 Groet Filologus en Julia,
Nereus en zijne zuster,
en Olympas,
en alle de heiligen, die met hen zijn.
- 16 Groet elkander met eenen heiligen kus.
De gemeenten van Christus groeten ulieden.

Waarschuwing tegen oneenigheid:

- 17 En ik bid u, broeders,
neemt acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer,
die gij *van ons* geleerd hebt,
en wijkt af van dezelve.
- 18 Want dezulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet,
maar hunnen buik,
en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen.
- 19 Want uwe gehoorzaamheid is tot *kennis van allen* gekomen.
Ik verblijd mij dan uwenhalve;
en ik wil, dat gij wijs zijt in het goede,

- 20 doch onnoozel in het kwade.
En de God des vredes zal den satan haast onder uwe voeten verpletteren.
De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met ulieden.
Amen.

Groeten uit Paulus' omgeving:

- 21 U groeten Timotheüs mijn mede-arbeider,
en Lucius en Jason en Sosipater mijne bloedverwanten.
22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.
23 U groet Gajus, de huiswaard van mij en van de geheele gemeente.
U groet Erastus de rentmeester der stad,
en de broeder Quartus.
24 De genade onzes Heeren Jezus Christus zij met u allen.
Amen.

Slotwoord:

- 25 Hem nu, die machtig is u te bevestigen
naar mijn Evangelie
en de prediking van Jezus Christus,
naar de openbaring der verborgenheid,
die *van* de tijden der eeuwen verzwegen is geweest,
26 maar nu geopenbaard is,
en door de profetische Schriften,
naar het bevel des eeuwigen Gods,
tot gehoorzaamheid des geloofs onder alle de heidenen bekend gemaakt;
27 Hem, den alleen wijzen God,
zij door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid.
Amen.